

det oprindelige Forslag kunde Ingen, hverken Folketirken eller Andre, udtale eller tilkjendegive nogen Misbilligelse mod dem, der efter hiint Udkast ikke vilde modtage Bielsen, og der gaves ikke den Ret til Folketirken og de andre anerkjendte Samsfund, som aabenbart maatte gives ved Siden af, hvad der var foreslaaet, der burde ikke bibeholdes en Bestemmelse, som nu gjælder, og som efter Udkastet vilde vedblive at gjælde, at man kunde henvende sig til vedkommende Præster og forlange Bielsen, den almindelige Bielse, uden at Kirken der kunde være strengere, end den hidtilgjældende borgerlige Lovgivning har tilladt; men at lade alle den borgerlige Lovgivnings Vaand hvile paa Kirken og ophæve Vaandet paa den anden Side, det var det Ubillige. Hvad jeg ansaae for at være Ret i det Diemed, jeg for nævnte, det var at skaffe de Borgere, som ikke i det Samsfund, til hvilket de selv sagde sig at høre, kunde faae et lovligt Ægteffab stiftet, Afgang til at kunne faae et borgerligt gyldigt Ægteffab stiftet paa anden Maade (Hør!), og, naar nu dette skal skee, forekommer det mig, at der er ingen anden Udvei end at sige: da der for disse Medlemmer ikke bestaaer noget kirkeligt Samsfund, som Staten har anerkjendt, saa kan man ikke henvise dem til Kirken, men saa skal man bestemt og consequent tage Ægteffabets Indgaaelse som en borgerlig Handling, saa skal man uden Dmsvøb og Frygt indenfor disse Grændser give det borgerlige Ægteffab, og man skal gjøre det saa bestemt, at man ikke engang henviser det borgerlige Ægteffab til Kirkens Præster, saaledes at de skulle forrette det paa en anden Maade, end de ellers forrette Bielsen, nemlig som borgerlige Embedsmænd; man skal hverken derved give den borgerlige Handling et halvt kirkeligt Skin eller paabyrde Præsten at fungere ved en Handling, ved hvilken han ikke selv kan adskille eller ved de øvrige Deeltagere vente adskilt, hvad han gjør som Præst og hvad han gjør som borgerlig Embedsmand. Det er det, jeg har bestræbt mig for i det Forslag, som Udvalget i det Væsentlige har tiltraadt, og, naar jeg skal samle i eet Punkt, hvad jeg har at indvende imod det Ændringsforslag, som nu er til Forhand-

ling, da er det det, at det har stræbt at bevare et vist Præg af Kirkelighed der, hvor vi dog ere udenfor Kirken og skulle være udenfor Kirken (Hør! Hør!). Det er det, jeg troer, er Uret, og det er det, jeg troer, endog er skadeligt for Kirken, uagtet jeg ingenkunde miskjender den Følelse, hvorfra denne Bestræbelse udgaaer. Men, idet jeg bortkaster det, saa fordrer jeg paa den anden Side for Staten Alt, hvad Staten har Ret til at fordrer, og der kan her ingen Tale være om Indskrænkning i Troesfriheden; naar man forlanger en borgerlig Act, naar man forlanger, at Vedkommende paa en offentlig og foreffreven Maade skulle give deres Ægteffab en vis borgerlig Notoritæt, saa maae de finde sig hert; hvad de saa siden, ledede af deres religiøse Tro, maatte ville gjøre, Enhver i sit Samsfund, det er dem overladt; men Ingen er berettiget til at unddrage sig den borgerlige Handling, og den borgerlige Handling underkaste vi os Alle ogsaa nu, idet vi indgaae Ægteffab for Præsten (Hør!). Ingen Kirke kan modsætte sig, at Staten udenfor dens Bielse forlanger noget Mere. I Folketirken og i de anerkjendte Religionsfamsfund, hvor Staten enten udnævner eller autoriserer Præsten, der siger Staten: jeg kan meget vel overlade den mig vedkommende borgerlige Deel af Ægteffabet til den samme Mand, som udfører den kirkelige Deel, thi han er ogsaa min Embedsmand, jeg har Sikkerhed nok; men længer kan Staten ikke gaae, Staten kan ikke sige, at ethvert sammmentrædende Samsfund selv kan ordne Formerne for Ægteffabets Stiftelse, og at Staten dermed vil være tilfreds. Det kan vel være, at der i enkelte Samsfund i visse Lande i saa Henseende har dannet sig saadanne Former, at Staten kan være ligesaa tilfreds med dem, som den her er med hvad den lutherske, den reformerte eller den katholiske Præst foretager; saaledes kan det være i Amerika og England med Dvæerne, men man kan ikke opstille det som en Regel fra Statens Side. Naar man indrømmer en virkelig Troesfrihed, en virkelig Frihed til at danne religiøse Samsfund, saa kan man fra Statens Side ikke opstille, at Ægteffabets Indgaaelse overlades til disse Religionsfamsfund selv; det